EEN VISUELE SYNTHESE VAN J.J. CREMER'S KLASSIEKE NOVELLE UIT 1878.

Schudden en Blazen

Een botanische ode aan vriendschap, veerkracht en de vlierboom 'Sambucus'.

Auteur: J.J. Cremer

Gemini Notebook

Eén toevallige windvlaag start een levenslange vriendschap.

Huis van Buurman T.

Tuin van de Auteur

De Oorzaak

Najaar. Buurman T. staat voor het zolderraam te “schudden en blazen” om zijn gedroogde theekruiden te zuiveren.

Het Toeval

Eén vlierbloempje ontsnapt aan de theepot en de hete damp.

Het Gevolg

Het zaadje landt in de goede aarde van de buurman en ontkiemt tot een onverwachte metgezel.

Gemini Notebook

De ware adel van de vlierboom zit niet in status, maar in bruikbaarheid en pure kracht.

De Takken (Kracht)

Functioneert als een sterke broer. Draagt al vijf jaar moeiteloos de zware ijzeren haken van de kinderschommel.

Het Hout / ‘Karkas’ (Nut)

Onterecht geminacht. Levert het hout voor Hollandse 'klapbussen’ (proppenschieters) en bedrieglijk elegante, palmhout-achtige sigarenkokers.

De Bladeren & Bloemen (Genezing)

Een onuitputtelijke voorraad thee, medische toepassingen, en zelfs een vroege lentegroente.

De Bessen (Vrucht)

Zwarte kraaltjes op ‘groene parapluutjes'. Een gratis banket voor honderden mussen en lijsters (zoals huismus 'De Pruis’).

Gemini Notebook

Pretentie versus bewijskracht: Waarom de vlierboom de kamille ver overtreft.

Kamille (*Matricaria chamomilla*)	Vlier (*Sambucus nigra*)
Botanische Status	✓ Botanische Status
✗ Pretentieus theekruid, eist onterecht een plek in de hogere stand.	✓ Robuuste levensgezel, door oppervlakkige toeschouwers geminacht.
✗ Fysieke Draagkracht	✓ Fysieke Draagkracht
✗ Zet na 10 jaar een ijzeren beugel in de plant... onmogelijk.	✓ Bewezen sterk. Vertrouw je kinderen eraan toe op een schommel.
✗ Architectonische Schaduw	✓ Architectonische Schaduw
✗ Biedt geen enkele dekking.	✓ Verbergt benauwende, vrijheid-verlammende schuttingen met gracieuze lijnen.

Gemini Notebook

Twee onverenigbare wereldbeelden: **De Idealist ontmoet De Cynicus.**

De Auteur (De Idealist)

- Ziet ‘Sambucus’ als een volwaardig persoon en huisvriend.
- Gelooft in onzichtbare schakels, hoop en eeuwigheid.

Vriend ‘Pijper’ (De Cynicucus)

- Pragmatisch, grof en gespeend van poëzie.
- Spreekt minachtend: ‘Een vlierboom is geen boom, kijk naar eiken!’

Actie: Geeft Pijper uiteindelijk ‘belet’ (toegang voor altijd geweigerd).

Levensmotto: ‘Dood is dood. Deze worst is de eeuwigheid... ik eet de eeuwigheid op!’

Gemini Notebook

De verhuizing dwingt een onmogelijke keuze af tegen het advies van de experts in.

Start: Verhuizing na 14 jaar vriendschap.

Scenario A: Achterlaten.

- **Risico:** Nieuwe bewoners zagen hem mogelijk om (haten misschien lommer).
- **Prognose:** Onzeker.

Scenario B: Verplanten
(Het advies van de Tuinbaas)

- **De Diagnose:** De boom heeft een te dikke stam ('broek').
- **Het Vonnis:** 'Als we spitten, spitten we z'n eigen graf.' / 'Hij zal het niet kroppen.'
- **Prognose:** Zekere dood.

De Keuze: De auteur kiest Scenario B.
Liefde overwint het cynische pragmatisme.

Gemini Notebook

Een genadeloze amputatie uitgevoerd door twaalf nobele mannen ‘in het grauw’.

Voor de amputatie

Na de amputatie

De Mutilatie:
Sierlijke takken worden afgehakt en vormen een ‘groen bed’ voor de val. De boom eindigt als een uitgemagerd geraamte.

De Uitvoerders:
12 straatsjouwers. Ruw, ongeschoren, gekleed in gelapte boezerienen en kalkbroeken.

Het Filosofisch Inzicht: De auteur ziet in deze vloekende, ruwe mannen exact dezelfde waardigheid en essentie als in gevierde aristocraten en intellectuelen (zoals Borgers of De Génestets). Ze verdienen koffie, brood en respect.

Gemini Notebook

De melancholische tocht door de schemering lijkt op een lijkstaatsie.

1. Het Afscheid

De boom valt met een zachte dreun. Het oude huis voelt plotseling ‘een groot licht en leeg’.

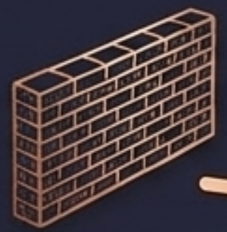

2. De Hindernis

De asthmatische maar vriendelijke molenaar helpt de boom over zijn hoge muur tillen.

3. De Schemering

De vermasis disppoert long het shadors. De 12 mannen verdwijnen met de handwagen als zwarte handwagen als zwarte stippen in de avond. De tocht roept herinneringen op aan de begrafenis van grootmoeder.

Gemini Notebook

Tegen alle cynische voorspellingen in, overwint de levenskracht.

Conclusie: ‘Hij heeft het wél gekropt.’
(Hij heeft overleefd).

Fase 3: Het Wonder (Lente)
Nieuwe, frisse sappen stromen. De boom zet nieuwe bloemen. Vogels keren tjilpend terug in de top.

Fase 2: De Twijfel (Winter)
Sceptici beweren: ‘Hij teert nog op oud sap, hij gaat alsnog kapot.’

Fase 1: De Aankomst (Avond/Herfst)
De gehavende wortels worden in het duister van de nieuwe oosthoek geplant.

Gemini Notebook

Drie levenslessen uit de 21-jarige vriendschap met een vlierboom.

1. De Verwerping van het Cynisme

Pijper had ongelijk; de dood heeft niet altijd het laatste woord. Veerkracht trotseert de waarschijnlijkheid.

2. De Waarde van het Geringe

‘Onkruid’ of een simpele burgermans-er bezit vaak meer oprechte adel en nut dan gerespecteerde, ‘hogere’ soorten.

3. De Onzichtbare Schakel

Een leven vol vreugde – en 21 jaar trouwe schaduw – ontstond puur omdat één enkel zaadje aan de theepot ontsnapte.

1878

Gemini Notebook